

PALANGOS MIESTO RINKLIAVŲ CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, Gintaro g. 33A, LT-00134 Palanga, tel. (8 460) 49 003,

el. p. info@pmrc.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302290562

Palangos miesto savivaldybės administracijai

Vytauto g. 112

Palanga

2020-09-28 Nr. (1.11)-C23-271

MOTYVUOTA IŠVADA

DĖL BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS PALANGOS MIESTO RINKLIAVŲ CENTRO VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE YRA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMO REZULTATŲ

Palangos miesto rinkliavų centras (toliau - Rinkliavų centras) yra Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimu įsteigta biudžetinė įstaiga, teikianti miesto viešosios infrastruktūros priežiūros, plėtros ir vietinių rinkliavų administravimo paslaugas. Rinkliavų centras įgyvendindamas keliamus tikslus atlieka Palangos miesto rinkliavų centro nuostatuose numatytas funkcijas, pavyzdžiui, administruoja vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą ir už naudojimąsi Palangos miesto savivaldybės tarybos nustatytais vietomis automobiliams statyti, fiksuoja kelių eismo taisyklių pažeidimus bei perduoda pažeidimų aktus Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotam Palangos miesto savivaldybės administracijos skyriui, administruoja savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos mokesčio surinkimą iš nuomininkų, gyvenančių savivaldybei nuosavybės teise priklausančiuose nuomojamuose būstuose, išduoda leidimus bei verčiasi kitomis įstatymų nedraudžiamomis veiklos rūšimis, susijusiomis su Centro veiklos tikslais.

Rinkliavų centras vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – KPI) 6 straipsnio 4 dalimi, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, 7 punktu, atsižvelgdama į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), atliko korupcijos pasireiškimo nustatymą Rinkliavų centre.

I. VEIKLOS SRIČIŲ NUSTATYMAS

Veiklos sričių analizės ir vertinimo tikslas – nustatyti veiklos sritis veikiančius išorinius, vidinius ar individualius rizikos veiksnius (sąlygas, įvykius ar aplinkybes), galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, ir parengti bei įgyvendinti prevencijos priemones analizės ir vertinimo

metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar šalinti. Šioje išvadoje pateikiama informacija apie antikorpuciniu požiūriu analizuotas ir vertintas veiklos sritis, atitinkančias vieną ar kelis KPI 6 str. 4 d. nustatytus kriterijus ir todėl priskiriamas prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Vadovaujantis Korupcijos prevencijos tvarkos aprašo, patvirtinto vidaus reikalų ministro 2019-02-04 įsakymu Nr. 1V-120, nuostatomis, buvo patvirtintos veiklos sritys, kuriose 2020 m. Palangos miesto rinkliavų centras atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą. Korupcijos pasireiškimo tikimybė Rinkliavų centre nustatyta taikant dokumentų vertinimo loginius metodus, analitiniu būdu analizuojant Rinkliavų centro veiklą ir veiklos sritis reglamentuojančius teisės aktus. Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą analizuojamas laikotarpis nuo 2019 m. III ketvirčio iki 2020 m. III ketvirčio.

Rinkliavų centro veiklos sritys, kuriose yra pasireiškimo tikimybė, vertinamos pagal šiuos Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnyje ir Rekomendacijose numatytas kriterijus:

1. padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veikla;
2. pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas;
3. atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti;
4. **veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu;**
5. **daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo;**
6. naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija;
7. anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų.

Vadovaujantis 2011 m. gegužės 13 d. LR specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 2-170 patvirtintomis valstybės ir savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, įvertinta, kad Rinkliavų centro veiklos sritys atitinka LR korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 4 d. 4 (veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu) ir 5 (daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo) punktuose nustatytiems kriterijams.

II. VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pagal kriterijų - veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu:

Rinkliavų centro veikla yra susijusi su leidimų išdavimu.

Teisinis reglamentavimas. Ši veiklos sritis yra reglamentuota Palangos miesto savivaldybės tarybos 2017 m. gegužės 31 d. sprendimo Nr. T2-148 2 punktu patvirtinu Gyventojų ir elektromobilių išdavimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas). Apraše skelbiama, kad Rinkliavų centras yra įgaliotas išduoti leidimus. Leidimai yra dviejų rūšių: gyventojų leidimas ir elektromobilio leidimas. Nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę šioje veiklos srityje, nagrinėtinos Aprašo nuostatos (lentelė). Vertinama, ar apraše yra aiškiai reglamentuota leidimų išdavimo tvarka bei visa administracinės procedūros eiga.

Sąvokos ir jų apibrėžtys	
<i>GYVENTOJO LEIDIMAS</i>	<i>ELEKTROMOBILIO LEIDIMAS</i>
leidimas, suteikiantis teisę fiziniams asmenims, deklaravusiems savo gyvenamąją vietą ne vėliau kaip prieš 90 kalendorinių dienų iki prašymo dėl leidimo išdavimo dienos ir valdantiems ją nuosavybės, nuomos teise ar kitu teisėtu pagrindu, apmokestintoje teritorijoje ir neturintiems galimybės statyti automobilį mokamose vietose, esančiose ne didesniu nei 100 metrų spinduliu nuo gyvenamosios vietos adreso, nurodyto leidime.	leidimas, suteikiantis teisę statyti elektra įkraunamą ir varomą automobilį, registruotą Lietuvos Respublikoje, bet kurioje apmokestintos teritorijos zonoje, esančioje mokamoje vietoje. Elektromobilio leidimas privalomas elektra įkraunamų ir varomų automobilių valdytojams, jeigu elektra įkraunamas ir varomas automobilis nėra ženklintas numerio ženklu su registracijos numeriu, kurio pradžių sudaro dvi raidės „EV“ ir keturi skaičiai. Elektromobilio leidimas neišduodamas hibridinių automobilių valdytojams.
Leidimų išdavimo tvarka	
Išduodami automobilių valdytojams Rinkliavų centrui pateikus: nustatytos formos prašymą pagal pridedamą formą, asmens tapatybės dokumento kopiją, transporto priemonės registracijos liudijimo kopiją bei rinkliavos sumokėjimą patvirtinantį dokumentą.	

Praktiniai įgyvendinimo aspektai. Kiekvienu atveju Rinkliavų centras gavęs pateiktus dokumentus patikrina besikreipiančiojo pateiktų dokumentų atitiktį nustatytiems reikalavimams. Elektromobilio leidimo išdavimas yra aiškiai apibrėžtas ir praktikoje nebuvo susidurta su prašymais, kurie nulemtų veikimo savo nuožiūra apraiškų. Šioje išvadoje dėmesys kreipiamas gyventojų leidimo išdavimui. Išduodant gyventojų leidimą Rinkliavų centras savo iniciatyva tikrina asmens deklaruotą gyvenamąją vietą VI „Registru centro“ Gyventojų registro duomenų bazėje, faktiškai vyksta į vietą arba naudodamasis virtualia objektų paieškos sistema nustato, ar kreipiamasi dėl leidimo išdavimo apmokestinamoje teritorijoje 100 m spinduliu nuo deklaruotos gyvenamosios vietos bei tuo pačiu patikrina faktą dėl neturėjimo galimybės statyti automobilį žemės sklype šalia gyvenamosios vietos. Leidimas išduodamas tik tuomet, kai pateikti visi Apraše nurodyti dokumentai, įrodantys teisę gauti leidimą.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė leidimų išdavimo srityje. 2020 metais papildomai apmokestintos automobilių stovėjimo vietos. Apmokestinus miesto gatvių atkarpas, kuriose automobilius nemokamai statydavo pastatų gyventojai arba nuosavybės nekilnojamojo turto objektuose poilsiaujantys asmenys (kai kurie turėjo galimybę nusipirkti statymo vietas, o nenusipirkę galėjo statyti gatvių atkarpose, kurios nebuvo apmokestintos) susidūrė su automobilių statymo problema. Korupcijos pasireiškimo tikimybės tiriamuoju laikotarpiu gauta asmens prašymų išduoti leidimą, kuomet kreipiamasi siekiant gauti leidimą statyti automobilį mokamose vietose nemokamai, nurodant, kad nėra galimybės statyti automobilio šalia gyvenamosios vietos. Faktiškai Rinkliavų centro darbuotojams nuvykus į vietą fiksuota, kad prie pastatų yra automobilių statymo vietos. Nagrinėjant asmenų prašymus paaiškėjo, kad gyventojai automobilių stovėjimo vietas turi būti išsipirkę. Tikrinant pateiktus duomenis ir objektyvias aplinkybes nustatyta, kad vietų aikštelėse yra mažiau negu būtų ar poilsio patalpų, todėl ne visi asmenys, deklaravę gyvenamąją vietą atitinkamame

nekilnojamojo turto objekte turi galimybę pasistatyti automobilį šalia gyvenamosios vietos. Šiuo atveju kilo klausimas dėl nuostatos: „neturintiems galimybės statyti automobilį žemės sklype šalia gyvenamosios vietos“ reikšmės. Rinkliavų centras gavęs tokį prašymą, savo nuožiūra turi spręsti kaip vienoje ar kitoje situacijoje turi būti elgiamasi: turi išduoti leidimą ar ne. Šiuo atveju, galimai atsiranda prielaidų veikti savo nuožiūra priimant sprendimą dėl leidimo išdavimo/neišdavimo. Vadinasi, atsiradus interpretavimo, aiškinimo galimybei, atsiranda tikimybė pasireikšti korupcijai.

Prevenciniai veiksmai. Identifikavus aptariamą nuostatos netobulumą, kuris gali lemti prielaidas atsirasti korupcijai, Rinkliavų centras konsultavosi su Savivaldybės administracijos specialistais. Nutarta, kad reikia vadovautis protingumo kriterijais ir tokiais atvejais reikia išduoti leidimus, patikrinus ar kiti reikalaujami dokumentai atitinka nustatytus reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kiekvienas atvejis yra objektyviai įvertinamas, kiek įmanoma tikrinamos faktinės aplinkybės (suskaičiuojamos statymo vietos ir pastato patalpų skaičius) ir tuomet priimamas sprendimas išduoti leidimą ar neišduoti. Ateityje, siekiant išvengti atvejų, kuomet atsiranda vieta interpretacijoms ir galimybei veikti savo nuožiūra, dėl kurių gali atsirasti prielaidų pasireikšti korupcijai, numatyta kreiptis su oficialiu paklausimu dėl nuostatų išaiškinimo/patikslinimo. Kreipimasis numatomas 2021 m. I ketv., kadangi Aprašo nuostatos aktualios laikotarpiu nuo gegužės 15 d. iki rugsėjo 15 d., kuomet numatytas mokamas automobilių statymas.

Apibendrinimas. 2017 m. buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas leidimų išdavimo veiklos srityje, tuomet egzistavusiomis aplinkybėmis (mažiau apmokestintų gatvių atkarpu, naujai išleista leidimų išdavimo tvarka), nustatyta, kad aiškus, tikslus ir išsamus teisinis leidimų išdavimo reglamentavimas nesudarė, per tiriamą laikotarpį, prielaidų korupcijai atsirasti. Tuomet per leidimų išdavimo laikotarpį dėl leidimų išdavimo kreipėsi aštuoni asmenys. 2020 m. dėl gyventojų leidimo išdavimo kreipėsi trisdešimt du asmenys.

Atlikus leidimų išdavimo/neišdavimo Rinkliavų centre korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, daroma išvada, kad tiriamu laikotarpiu nustatyta, kad nuostata, kurioje numatyta, kad asmuo turi neturėti galimybės statyti automobilį žemės sklype šalia gyvenamosios vietos, pasikeitus aplinkybėms turi būti peržiūrėta ir patikslinta, kadangi padaugėjo apmokestintų vietų, dėl ko padaugėjo asmenų prašymų, atitinkamai nagrinėjama daugiau prašymų, tarp kurių yra ir tie atvejai, kuomet reikia vertinti ir aiškinti asmens neturėjimą galimybės statyti automobilį šalia gyvenamosios vietos, o tai reiškia prielaidų korupcijos pasireiškimui atsiradimą.

2. Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pagal kriterijų - daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo:

Rinkliavų centro veiklos sritis, kurioje vertinant korupcijos apraiškų tikimybę yra rizika korupcijai atsirasti yra viešieji pirkimai. Atliekant korupcijos tikimybės nustatymą viešųjų pirkimų srityje, pažymėtina, kad Rinkliavų centre tiriamuoju laikotarpiu buvo vykdomi mažos vertės pirkimai.

Teisinis reglamentavimas. Ši veiklos sritis yra reglamentuojama LR viešųjų pirkimų įstatymu, Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus patvirtintu Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu (toliau – Aprašas), įstaigos vadovo patvirtinta Mažos vertės pirkimų vykdymo tvarka (toliau – Tvarka). Aprašas nustato prekių, paslaugų ir darbų mažos vertės pirkimų būdus ir jų procedūrų atlikimo tvarką. Apraše nurodoma, kad atvejus kuomet pirkimo procedūrą atlieka pirkimo

organizatorius, o kada – Komisija, perkančioji organizacija nustato vidaus dokumentuose. Šias nuostatas Rinkliavų centras apibrėžė minėtoje Mažos vertės pirkimo vykdymo tvarkoje. Nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybė viešųjų pirkimų vykdymo srityje vertinama ar mažos vertės pirkimus reglamentuojančios nuostatos yra aiškios ir išsamios.

Sąvokos ir jų apibrėžtys	
MAŽOS VERTĖS PIRKIMAS	
- supaprastintas pirkimas, kai prekių ar paslaugų pirkimo numatoma vertė yra mažesnė kaip 58 000 Eur be PVM, o darbų pirkimo numatoma vertė mažesnė kaip 145 000 Eur be PVM.	
SKELBIAMA APKLAUSA	NESKELBIAMA APKLAUSA
Pirkimo būdas, kai perkančioji organizacija apie atliekamą pirkimą paskelbia CVP IS priemonėmis.	Pirkimo būdas, kai perkančioji organizacija kreipiasi į tiekėjus, kviesdama pateikti pasiūlymus.

Praktiniai įgyvendinimo aspektai. Rinkliavų centre mažos vertės pirkimai vykdomi skelbiamos ir neskelbiamos apklausos (žodžiu, raštu) būdu. Neskelbiama apklausa vykdoma, kai pirkimo sutarties vertė neviršija 10 000 Eur be PVM. Pažymėtina, kad Rinkliavų centro atliekami pirkimai neskelbiamos apklausos būdu daugeliu atveju neviršija nei penktadalio leistinos ribos. Kai suma viršija 10 000 Eur be PVM visais atvejais vykdoma skelbiama apklausa, užpildant skelbimą CVP IS. Mažos vertės pirkimų tvarkos apraše numatyta, kad pirkimo procedūrą atlieka pirkimų organizatorius ar Komisija. Atvejus, kada pirkimo procedūrą atlieka pirkimų organizatorius, o kada Komisija, perkančioji organizacija nustato vidaus dokumentuose. Komisija dirba pagal ją sudariusios perkančiosios organizacijos patvirtintą darbo reglamentą. Pirkimų organizatorius ir Komisija vykdo tik rašytines užduotis. Patvirtintos ir suderintos pirkimų užduotys yra perduodamos pirkimų organizatoriui ar Komisijai, kurie atlieka pirkimą, vadovaudamasis Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu ir vidaus dokumentu (Mažos vertės pirkimų vykdymo tvarka). Įvykdžius mažos vertės pirkimą pirkimų organizatorius visus su pirkimu susijusius dokumentus saugo savo padalinyje, mokėjimo dokumentų ir sutarčių originalus perduoda buhalterijai.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė viešųjų pirkimų vykdymo srityje. Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas numato, kad neskelbiama apklausa atliekama apklausiant pasirinktą skaičių tiekėjų. Teoriškai toks reguliavimas gali kelti korupcijos pasireiškimo riziką, nes gali būti kreipiamasi į vieną tiekėją. Pažymėtina, kad Rinkliavų centras į vieną tiekėją kreipiasi tik tais atvejais, kai pirkimo sutarties vertė yra keliasdešimt kartų mažesnė, palyginus su Mažos vertės pirkimų tvarkos apraše nurodyta 10 000 Eur riba, taip siekiant racionaliai naudoti lėšas ir laiką.

Viešųjų pirkimų tarnyba nustatė, kad vidiniuose dokumentuose reikia nurodyti pirkimo vertę prieš pirkimą, kad nebūtų galima atmesti tiekėjo pasiūlymo dėl per didelės kainos. Kai vertė nenurodoma, tuomet gali atsirasti tikimybė pasireikšti korupcijai, nes galima atmesti tiekėjų, iš kurių pirkti nenorima, pasiūlymus ir pirkimą paskelbti iš naujo.

Prevenciniai veiksmai. Siekiant užtikrinti viešųjų pirkimų skaidrumą Rinkliavų centras yra paruošęs pirkimo paraiškos (užduoties) pavyzdį pirkimų iniciatoriams, o pirkimų organizatoriui nustatytos formos tiekėjų apklausos pažymą. Pirkimų organizatorius nustatyta tvarka pildo privačių interesų deklaraciją. Rinkliavų centras, siekdamas sumažinti tikimybę pasireikšti korupcijai, bei

atsižvelgdamas į pakeitimus viešųjų pirkimų srityje, planuoja papildyti Mažos vertės pirkimų vykdymo tvarką, į ją įtraukiant nuostatas dėl pirkimo vertės paskelbimo vidiniuose dokumentuose, vykdant pirkimą CVP IS.

Apibendrinimas. Atlikus viešųjų pirkimų Rinkliavų centre korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, daroma išvada, kad mažos vertės pirkimų tvarka ir procedūros yra pakankamai aiškiai ir išsamiai reglamentuotos. Vis dėl to, siekiant išvengti net mažiausios tikimybės atsirasti korupcijos prielaidoms ir atsižvelgti į teisinio reglamentavimo pakeitimus, vidiniuose dokumentuose bus atliekami pakeitimai, kurie papildomai konkretizuos viešųjų pirkimų tvarką Rinkliavų centre.

III. IŠVADA

Apibendrinant, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Rinkliavų centro veikla formaliai atitinka dvi veiklos sritis, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, t.y. leidimų išdavimas ir viešieji pirkimai. Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybę šiose srityse, pažymėtina, kad teisinis šių veiklų reglamentavimas yra išsamus ir nesudaro teorinių prielaidų korupcijai atsirasti. Tačiau praktiškai vykdant šias veiklas pastebėtos spragos, kurioms esant sudaromos prielaidos korupcijai atsirasti. Rinkliavų centras numato prevencines priemones, kurių imsis, dėl tikslo - sumažinti tikimybę pasireikšti korupcijai, įgyvendinimo.

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybę ir įvertinus tai, kad Rinkliavų centre neužfiksuota korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, darytina išvada, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė Rinkliavų centre išlieka maža.

Direktorius

Bronius Martinkus